

koncertní sezona

2025/26

SEVEROČESKÁ FILHARMONIE TEPLICE
uvádí 5. abonentní koncert
komorního cyklu K

Five Brass

Karel **Vencour**, Karel **Kála** – trubky

Pavel **Staněk** – lesní roh

Michal **Černý** – pozoun

Milan **Podolský** – tuba

11. února 2026 v 19:00 hodin
Lázně Beethoven Teplice

www.severoceskafilharmonie.cz

Severočeská / North Czech
filharmonie / Philharmonic
Teplice Since 1838

Architekt, vědec, stavební inženýr, violoncellista předního petersburského kvarteta a skladatel **Viktor Vladimirovič Ewald** pocházel z německé aristokratické rodiny, která se na počátku 19. století přestěhovala do Ruska. Jeho otec byl učitelem velkoknížata Alexandra III., budoucího cara, a jeho bratra Vladimira. Žestové kvintety Viktora Ewalda zaujímají v ruské komorní hudbě zvláštní místo. Jsou považovány za první díla ve světových dějinách hudby, která byla napsána pro moderní složení žestového kvinteta, zahrnujícího dvě trubky, lesní roh, pozoun a tubu. Esteticky krásné a technicky náročné Ewaldovy kvintety kladou na interprety vysoké nároky. A zdá se, že symbolicky spojují obě stránky života skladatele, vědeckou i tvůrčí. **Žestový kvintet č. 1** vznikl kolem roku 1890. První věta je nejrozsáhlejší, komponovaná v sonátové formě se dvěma výraznými tématy. Dramatická druhá věta začíná krásným Adagiem, k němuž kontrastuje velmi živá Presto část, která se nakonec se vrací k Adagiu. Povznášející finále dovádí dílo k triumfálnímu konci.

Čtyřaktová opera **Carmen** francouzského romantického skladatele **Georgese Bizeta** je příběhem temperamentní dívky pracující v továrně na tabák, která je velmi přelétavá a vášnivá. Děj se odehrává ve Španělsku kolem roku 1830. Při premiéře v pařížském Divadle komické opery v roce 1875 toto scénické dílo šokovalo obecnost a způsobilo skandál svým porušením dobových konvencí. Publikum nemělo pochopení pro novátorskou harmonii a nově pojatou dramatickou stavbu, zejména pro to, že hrdinkou opery je mladá cikánská dělnice, a že se děj odehrává na obyčejné ulici či v krčmě. Přesto si Carmen během několika let našla prestižní místo mezi repertoáry všech významných divadel.

Síla melodické invence největšího z českých romantiků **Antonína Dvořáka** uchvacuje dodnes odborníky i laiky a brala dech i skladatelovým současníkům. Zvláštního zabarvení dodalo jeho hudbě úsilí o obecně slovanský ráz tvorby. Úspěch zaznamenal až téměř jako čtyřicetiletý, když jeho dílo přilákalo pozornost výrazné osobnosti hudebního romantismu Johannease Brahmsa. Sbírká **Slovanských tanců** vznikla z iniciativy nakladatele Fritze Simrocka. Když roku 1878 na Brahmsův popud vydal Dvořákovy Moravské dvojzpěvy, setkal se s mimořádným ohlasem. Zkušený obchodník vytušil v českém autorovi výrazný komerční potenciál a vyzval jej k vytvoření cyklu čtyřručních klavírních skladeb v podobném duchu. Klavírní hra pro čtyři ruce byla totiž tehdy oblíbenou zábavou v měšťanských salonech. Simrock žádal české tance, které měly být protějškem již proslulých Brahmsových Uherských tanců. Dvořák, odchován českou lidovou taneční hudbou, cítil se při kompozici Tanců doslova ve svém živlu. Během této práce souběžně s klavírní podobou Tanců začala vznikat i jejich orchestrální verze, která doslova přes noc zdomácněla na českých i evropských koncertních pódiích.

Modest Petrovič Musorgskij byl inovátorem ruské hudby v období romantismu a usiloval o dosažení jedinečné ruské hudební identity, často v úmyslném vzdoru k zavedeným konvencím západní hudby. Mnohá jeho díla byla inspirována ruskou historií, ruským folklórem a dalšími národními tématy. Komickou operu **Soročinský jarmark** zkomponoval mezi lety 1874 a 1880 v Petrohradě. Příběh vychází ze stejnojmenné povídky Nikolaje Gogola ze sbírky Večery na farmě u Dikanky. Líčí barvitý život na tradičním trhu, kam přijíždí Čerevik s rodinou. Děj se točí kolem lásky jeho dcery Parasji k mladému vesníčanovi, intrik zlých macechy a lidových pověr o ďáblu, který na jarmarku hledá svou červenou halenu. Dílo čerpá z ukrajinské lidové slovesnosti a vesnického prostředí. Operu dokončili jiní skladatelé až po Musorgského smrti v roce 1881.

Pouhých devětatřicet let vyměřil nelítostný osud k životu klavíristovi a skladateli **George Gershwi-novi**. Pocházel z chudé rodiny ruských přistěhovalců. Světové popularity dosáhl dlouhou řadou ever-greenů. Ty dodnes žijí a mnozí známí interpreti jako Ella Fitzgeraldová nebo Frank Sinatra jim vdechli další život v nových nastudováních. Vstřebal do sebe jazzovou kulturu, kterou znal důvěrně od chla-peckých let a jejíž znalost si samostatným studiem neustále prohluboval. Toto vše bylo v porovnání s evropskou hudbou novou živou vodou, jejíž sílu uznávali i přední skladatelé světových jmen jeho doby včetně Bohuslava Martinů nebo Jaroslava Ježka. Celovečerní opera **Porgy a Bess** vypráví příběh Porgyho, postiženého černošského žebráka žijícího ve slumech Charlestonu, který se pokouší zachránit dívku Bess ze spárů násilnického majetnického milence a dealera drog. Všechny zpívající postavy jsou černošské, což zpočátku limitovalo úspěšnost díla v klasickém operním světě (Metropolitní opera je prvně uvedla až v roce 1985), ale nijak nevedlo otevřenějšímu světu broadwayskému, v němž okamžitě zaznamenalo velký úspěch.

„Kanadský Mozart“, rodák z Toronta **Howard Cable** byl schopen vytvořit nové hudební dílo tak rychle, jak ho stačil zapsat. Vystudovaný pianista, klarinetista a hobojista působil jako dirigent, aranžér, hudební režisér, skladatel, a televizní a rozhlasový producent. Těšil se pestré hudební kariéře trvající přes 60 let. Jeho přínos hudebnímu životu Kanady byl oceněn udělením Řádu Kanady a čestného doktorátu na Univerzitě v Albertě. Miloval lední hokej a pro kanadské zásadní hokejové události zkomponoval mnohé legendární znělky. Originální žestový kvintet **A Newfoundland Sketch** nesouvisí se skicou psa stejnojmenné rasy, ale se čtvrtým největším kanadským ostrovem, který tvoří ostrovní část provincie Newfoundland (nově nalezená země) a Labrador. Howarda Cablea pojilo pevné přátelství se členy souboru Canadian Brass (kanadské žestě). Poznal je jako skupinu pěti mladých hráčů dychtivých proniknout do hudebního světa v nepříliš známém oboru žestového kvintetu. Byl vždy k dispozici, aby jim poskytl hudbu, kterou potřebovali k dalšímu posunu, pro jejich studenty či koncertní turné. Zkomponoval pro ně přes šedesát skladeb. Skicu z „nově nalezené země“ zkomponoval u příležitosti jejich každoroční hudební cesty právě na tento ostrov.

Americký tradicionál **Glory Look Away**, hudební symbol občanské války Severu proti Jihu, je u českých táboráků zpíván s textem „Černý muž pod bičem otrokáře žil, kapitán John Brown to zřel...“, který víceméně odpovídá originální předloze. Jednu z nejznámějších nahrávek představili opět Canadian Brass. Slavný John Brown, s nímž je skladba obecně spojována, je skutečnou historicky doloženou postavou. Narodil se v roce 1800 v Connecticutu do kalvinistické rodiny, která se striktně stavěla proti otroctví. Věřili, že držet člověka v řetězech je hřích a svůj dům u trati, po níž denně projížděly vlaky s lidským zbožím, přeměnili v tajnou zastávku na komplikované trase podzemní sítě únikových chodeb, jimiž tmaví nevolníci prchali z Jihu do svobodných částí Ameriky. Po přestěhování do Ohia pomáhal malý John v rodinné koželužně a asistoval při chovu dobytka. Když mu bylo dvanáct let, dostal za úkol doručit stádo krav do Michiganu a cestou se setkal s něčím, co velmi poznamenalo jeho budoucí osud. Na vlastní oči viděl, jak muž, u kterého jedné noci poprosil o nocleh, ubil svého nezletilého otroka železnou lopatou. Píseň pro žestové kvinteto ve stylu brass-bandů dodnes všudypřítomných v ulicích New Orleans mistrně zaranžoval americký hudební skladatel a klavírista **Luther Henderson**, absolvent matematiky a později hudby, blízký spolupracovník Duke Ellingtona.

Žestové kvinteto **Five Brass** založili přední hráči Severočeské filharmonie Teplice v roce 2014. Od doby svého vzniku soubor zrealizoval celou řadu koncertů s repertoárem napříč styly a žánry, od děl barokních, operních, přes původní skladby pro žestové kvinteto, až po swing. Za zmínku stojí především pravidelné účinkování na koncertech v rámci komorní řady SČF Teplice a vystoupení na varhanních festivalech v Litoměřicích a Ústěku. Kvinteto rovněž spolupracuje s předním českým varhaníkem Přemyslem Kšicou a recitátory Josefem Somrem a Vladimírem Urbanem.

Karel Vencour vystudoval hru na trubku na Konzervatoři v Teplicích u Jiřího Skalce. Po absolutoriu působil v orchestru Severočeského divadla v Ústí nad Labem. V současné době je členem Severočeské filharmonie Teplice. Spolupracoval s dirigentem Václavem Hybšem a jeho orchestrem, cenné zkušenosti získal rovněž při působení v orchestru na zaoceánské lodi a spolupracuje také s Divadlem bratří Formanů. Karel Vencour pochází z Loun a v současné době je též pedagogem na ZUŠ v Lounech a na ZUŠ v Zatci.

Další dnešní trumpetista **Karel Kála** se narodil v Ústí nad Labem. Na trubku začal hrát již ve svých sedmi letech. V roce 1998 byl přijat na Konzervatoř v Teplicích do třídy Tomáše Kareše. Zde též po šesti letech studium úspěšně uzavřel absolutoriem. Od roku 2002 účinkuje v orchestru Severočeského divadla a od roku 2003 je členem Severočeské filharmonie Teplice.

Hornista **Pavel Staněk** se narodil v moravských Ivančicích. Po absolvování ZUŠ ve Velkém Meziříčí byl přijat ke studiu na Konzervatoři v Brně. Již během posledních ročníků účinkoval v Janáčkově divadle. Po absolutoriu u Mgr. Tomáše Kopeckého se na čtyři roky stal členem orchestru Severočeského divadla v Ústí nad Labem. Od roku 2005 je členem Dechového kvinteta 4+1 a v únoru 2007 nastoupil do Severočeské filharmonie Teplice, kde působí dodnes. V současnosti také pedagogicky působí na Konzervatoři Teplice a je členem žestového kvinteta Five Brass.

Michal Černý se hudbě věnoval již od útlého dětství. Nejprve začal hrát na trubku a o pět let později na pozoun. Vystudoval Konzervatoř v Teplicích pod vedením Miroslava Poláka a v té době se stal dvakrát laureátem Soutěžní přehlídky konzervatoří České republiky. Ve studiích pokračoval na pražské HAMU ve třídě Jiřího Sušického a pod jeho vedením se zúčastnil 63. ročníku Mezinárodní hudební soutěže Pražské jaro. V magisterském studiu pak pokračoval v letech na Hochschule für Musik Carl Maria von Weber Dresden u Uwe Voigta a obdržel stipendium nadace Brücke Most a DAAD. Je stálým členem rodinné dechové hudby Doubravanka, kterou založil jeho děda, trumpetista Ludvík Černý, komorního souboru Dresden posaupe quartet a teplického Five Brass. Hru na pozoun rovněž vyučuje na Konzervatoři Teplice. Od roku 2010 je Michal Černý členem Severočeské filharmonie Teplice jako první pozounista a vedoucí nástrojové sekce.

Prostějovský rodák **Milan Podolský** se hře na tubu začal věnovat ve dvanácti letech a o tři roky později byl přijat na Konzervatoř Brno do třídy prof. Kabourka. Ještě před dokončením studia se stal členem Severočeské filharmonie Teplice, kde působí dodnes. S tímto orchestrem též účinkoval sólově, a to pod taktovkou Marka Štilce nebo Michaela Roháče. Příležitostně hostuje také v orchestrech libereckého a ústeckého divadla a v Karlovarském symfonickém orchestru. Je zakladatelem žestového kvinteta Five Brass, s nímž zrealizoval řadu úspěšných koncertů a projektů.

PROGRAM:

Viktor Ewald (1860–1935)

Žestový kvintet č. 1, op. 5

Moderato – Più mosso

Adagio non troppo lento – Allegro vivace – Tempo I. Adagio

Allegro moderato

Georges Bizet (1838–1875)

Suita z opery Carmen

Antonín Dvořák (1841–1904)

Slovanský tanec č. 2, op. 72

Modest Petrovič Mussorgskij (1839–1881)

Gopak z opery Soročinský jarmark

George Gershwin (1898–1937)

Bess, You Is My Woman Now (Bess, teď jsi mou ženou) z opery Porgy a Bess

Howard Cable (1920–2016)

A Newfoundland Sketch (Novofundlandská skica)

Tradicional arr. Luther Henderson (1919–2003)

Glory, Look Away

Severočeská filharmonie Teplice

+420 778 888 013 | e-mail: sev.filharmonie@seznam.cz

www.severoceskafilharmonie.cz | www.scf.sf.cz

Změna programu vyhrazena.

Při koncertech je zakázáno fotografovat a pořizovat audiovizuální záznamy.

Prosíme návštěvníky, aby při koncertech vložili své mobilní telefon.

Na finanční podpory Ministerstva kultury ČR a Ústeckého kraje